

ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىدىكى كادىرلار سىياسەتىنى تەكىتلەشكە تېخىمۇ ئەھمىيەت بېرىشى كېرەك

ليۇ مىڭزۇ

يولداش جياڭ زېمىن يېقىندا "رەھبىرىي كادىرلار چوقۇم سىياسەتنى تەكىتلىشى كېرەك" لىكىنى قايتا-قايتا تەكىتلەپ، مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: "مەن بۇ يەردە دەۋاتقان سىياسەت سىياسىي يۆنىلىش، سىياسىي مەيدان، سىياسىي كۆزقاراش، سىياسىي ئىنتىزام، سىياسىي جەھەتتىكى پەرق ئېتىش ئىقتىدارى، سىياسىي سەزگۈرلۈكنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. سىياسىي مەسلىدە، مېڭىنى چوقۇم سەگەك تۇتۇش كېرەك." يولداش جياڭ زېمىننىڭ بۇ كۆرسەتمىسىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىپ ۋە ئۆزلەشتۈرۈپ، ئۇنىڭ ئەھمىيىتىنىڭ زور ھەم چوڭقۇرلۇقىنى تولۇق ھېس قىلدىم. ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىدا خىزمەت قىلىۋاتقان ھەر مىللەت كادىرلىرىنىڭ قانداق قىلىپ ئەمەلىيەت داۋامىدا بۇ كۆرسەتمىنىڭ روھىنى ئىزچىللاش-تۇرۇپ، ئۆزىنىڭ سىياسىي ساپاسىنى ئۆستۈرۈشى ھەل قىلىشقا تېگىشلىك بىر چوڭ مەسىلە.

ئىنسانلار جەمئىيىتىدە سىنىپ، پارتىيە پەيدا بولغاندىن كېيىن، سىياسەت بىلەن ئىقتىساد ئايرىلماس بولۇپ كەلدى. سىياسەت ئىقتىسادنىڭ مەركەزلىك ئىپادىسى. يولداش ماۋ زېدۇڭ چوڭقۇر قىلىپ مۇنداق دەپ كۆرسەتكەندى: "سىياسىي خىزمەت بارلىق ئىقتىسادىي خىزمەتلەرنىڭ جان تومۇرىدۇر." بۇ بىر ھەقىقەت. بۇرۇنمۇ شۇنداق بولغان، ئىسلاھات-ئېچىۋېتىش ئېلىپ بېرىلىۋاتقان ۋە سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسى قۇرۇلۇۋاتقان يېڭى ۋەزىيەتتەمۇ يەنىلا شۇنداق بولۇۋاتىدۇ. بىز كوممۇنىستلارنىڭ ئىشقا ئاشۇرماقچى بولغان كۆرەش نىشانىمىز، مەيلى سوتسىيالىستىك تۈتنى زامانىۋىلاشتۇرۇشنى ئىشقا ئاشۇرۇش نىشانىمىز بولسۇن، ياكى ئەڭ ئاخىرى كوممۇنىزمىنى ئىشقا ئاشۇرۇش نىشانىمىز بولسۇن، بىز كوممۇنىستلار-نىڭ سىياسىي مەيدان، سىياسىي كۆزقاراش، سىياسىي مەقسىتىمىزنى روشەن ئەكس ئەتتۈرۈپ بېرىدۇ. سىياسەتنى تەكىتلەش—پارتىيىنىڭ ئۆزىنىڭ كۆرەش نىشانىنى ئىشقا ئاشۇرۇش، ئۆز ئۈستىگە ئالغان مۇھىم تارىخىي ۋەزىپىنى ئورۇنداش جەريانىدا، ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلارغا قويغان مۇقەررەر تەلپىدۇر. مەملىكىتىمىزدە، ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ ئالاھىدىلىكى بۇ رايونلاردا خىزمەت قىلىۋاتقان كادىرلارنىڭ سىياسەتنى تەكىتلەشكە تېخىمۇ ئەھمىيەت بېرىشى كېرەكلىكىنى بەلگىلىگەن. ئاز سانلىق مىللەتلەر توپلىشىپ

ئولتۇراقلاشقان رايونلارنىڭ كۆپىنچىسى چېگرا رايونلار بولۇپ، تەبىئىي شارائىتى بىر قەدەر ناچار، ئىقتىسادىي ئاساسى ئاجىز، مەدەنىيىتى دېڭىز بويى ۋە ئىچكىرى ئۆلكىلەرنىڭكىدەك تەرەققىي قىلمىغان، تۇرمۇش شارائىتى بىر قەدەر جاپالىق. شۇڭا، ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ ئورنىنى توغرا تونۇش، ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ مۇقىم تەرەققىي قىلىشىنىڭ پۈتۈن مەملىكەتنىڭ ئومۇمىي ۋەزىيىتى بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىنى توغرا تونۇش، ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرى تەرەققىياتىنىڭ ئىستىقبالىنى توغرا تونۇش، ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىدىكى نۆۋەتتە مەۋجۇت بولۇۋاتقان قىيىنچىلىقلارغا توغرا مۇئامىلە قىلىش— مانا بۇلار ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىدىكى كادىرلارغا سىياسەتنى تەكىتلەش جەھەتتە قويۇلغان ئەڭ ئاساسىي تەلەپلەر.

ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىدىكى كادىرلار سىياسەتنى تەكىتلەشتە ماركسىزىملىق مىللەت قارىشىنى تىكلەش كېرەك، مەملىكىتىمىز كۆپ مىللەتتىن تەركىب تاپقان بىر چوڭ ئائىلە بولۇپ، 56 مىللەت بىرلىكتە جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ تارىخى ۋە مەدەنىيىتىنى ياراتتى. پارتىيىمىز ئەزەلدىن مۇنداق دەپ قاراپ كەلدىكى، مەملىكىتىمىزدىكى ھەرقايسى مىللەتلەر، ئۇلارنىڭ ئاھالىسىنىڭ كۆپ ياكى ئاز بولۇشىدىن، تارىخىنىڭ ئۇزۇن ياكى قىسقا بولۇشىدىن، تەرەققىيات دەرىجىسىنىڭ يۇقىرى ياكى تۆۋەن بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، ھەممىسى ۋەتىنىمىزنىڭ مەدەنىيىتىگە تۆھپە قوشتى، ھەرقايسى مىللەتلەر ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەت باراۋەر بولۇش، ئىتتىپاق بولۇش، ئۆزئارا ياردەم بېرىش ئاساسىدىكى مۇناسىۋەت بولۇشى كېرەك. دەل مۇشۇنداق تونۇش ئاساسىدا، پارتىيىمىز ئىنقىلابىي ئۇرۇش مەزگىللىرىدىلا مىللەتلەر خىزمىتى ۋە مىللەتلەر مەسلىسىگە ئىنتايىن ئېتىبار بىلەن قارىغانىدى. ئۇزاق مەزگىللىك ئىزدىنىش ئارقىلىق، پارتىيىمىز ماركسىزىمنىڭ ئاساسىي پىرىنسىپ-لىرىنى جۇڭگونىڭ كونكرېت ئەھۋالىغا ئاساس قىلىپ، ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىدا مىللىي تېررىتورىيەلىك ئاپتونومىيە تۈزۈمىنى يولغا قويۇشنى ئوتتۇرىغا قويدى. بىزنىڭ ئىچكى موڭغۇل ئاپتونوم رايونىمىز جۇڭگو كومپارتىيىسىنىڭ زەھىرىلىكىدە بىرىنچى بولۇپ مىللىي تېررىتورىيەلىك ئاپتونومىيەنى يولغا قويغان رايون. 1947-يىلى 5-ئاينىڭ 1-كۈنى ئىچكى موڭغۇل ئاپتونوم رايونىنىڭ قۇرۇلۇشىدىن تارتىپ جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى ۋۇجۇدقا كەلگەندىن كېيىن باشقا ئاز سانلىق مىللەتلەر ئاپتونوم رايونلىرىنىڭ مەيدانغا كېلىشىگىچە بولغان يېرىم ئەسىردەك تارىخ شۇنى ئىسپاتلىدىكى، بۇ خىل دۆلەتنىڭ مەركەزلىكى ۋە بىرلىكىنى ئاز سانلىق مىللەتلەر توپلىشىپ ئولتۇراقلاشقان رايونلارنىڭ مىللىي تېررىتورىيەلىك ئاپتونومىيەسى بىلەن ئورگانىك ھالدا بىرلەشتۈرىدىغان، سىياسىي ئامىللارنى ئىقتىسادىي ئامىللار بىلەن ئورگانىك ھالدا بىرلەشتۈرىدىغان تۈزۈم مەملىكىتىمىزنىڭ ئەھۋالىغا تامامەن ماس كېلىدۇ، ئۇ مىللىي مەسلىلەرنى ھەل قىلىشتىكى بىردىنبىر توغرا تۈزۈم. بۇ ئاساسىي تۈزۈم پارتىيىمىز ۋە ھەر مىللەت خەلقىنىڭ بىر ئۇلۇغ ئىجادىيىتى، ماركسىزىملىق مىللەت نەزەرىيىسىگە قوشۇلغان زور تۆھپىدۇر. يېقىنقى 50 يىلدىن بۇيان،

پارتىيىمىز ۋە دۆلىتىمىز مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيە تۈزۈمىنى يولغا قويۇشتا چىڭ تۇرۇپ، سوتسىيالىستىك يېڭى تىپتىكى مىللىي مۇناسىۋەتنى، ئورناتتى ۋە راۋاجلاندۇردى، سوتسىيالىزم قۇرۇش داۋامىدا مىللەتلەرنىڭ ئىتتىپاقلىقىنى، تەرەققىياتىنى ۋە ئورتاق گۈللىنىشىنى ئىلگىرى سۈردى، مەملىكىتىمىزدىكى مىللىي مەسىلىلەرنى ھەل قىلىشتا بىر قاتار ئاساسىي سىياسەتلەرنى شەكىللەندۈردى. ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىدىكى كادىرلار سىياسەتنى تەكىتلەشتە ماركسىزىملىق مىللەت نەزەرىيىسىنى تەكىتلىشى، پارتىيىنىڭ مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيە سىياسىتىنى تەكىتلىشى كېرەك. بۇ، بىز ئىكەللىۋېلىشقا تېگىشلىك بولغان بىر ئاساسىي سىياسىي كۆزقاراش.

نۆۋەتتە، غەربتىكى دۈشمەن كۈچلەر ئاتالمىش كىشىلىك ھوقۇق، مىللەت، دىن مەسىلىلىرىدىن پايدىلىنىپ، ئۆزلىرىنىڭ "پارچىلاش" "غەرىپچىلەشتۈرۈش" تاكتىكىسىنى كۈچەپ يۈرگۈزۈپ، دۆلىتىمىزگە ۋە دۇنيادىكى نۇرغۇن دۆلەتلەرگە قارىتا سىڭدۈرمىچىلىك، بۇزغۇنچىلىق ۋە ئاغدۇرمىچىلىق ھەرىكەتلىرىنى ئېلىپ بارماقتا. بۇنىڭغا نىسبەتەن، بىزدە يۈكسەك سىياسىي سەزگۈرلۈك بولۇشى كېرەككى، ھەرگىزمۇ غەربتىكى دۈشمەن كۈچلەرنىڭ سۈيىقەستىنى ئىشقا ئاشۇرۇشىغا يول قويماسلىقىمىز لازىم. ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىدىن ئېلىپ ئېيتقاندا، "غەرىپچىلەشتۈرۈش" كە، "پارچىلاش" قا قارشى كۈرەش قىلىش تېخىمۇ مۇشكۈل ۋەزىپە. مەملىكىتىمىزنىڭ ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرى ھەم دۆلىتىمىزنىڭ چېگرا رايونلىرىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ستراتېگىيىسىنى يۈرگۈزۈشىدىكى ئالدىنقى سەپ، ھەم "غەرىپچىلەشتۈرۈش"، "پارچىلاش" نىڭ ئالدىنى ئېلىشىدىكى ئالدىنقى قاراۋۇل پوزىتسىيىسىدۇر. ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىدا خىزمەت قىلىۋاتقان پارتىيىنىڭ ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلىرى سىياسەتنى تەكىتلەشتە ھەر مىللەت خەلقىنىڭ بۈيۈك ئىتتىپاقلىقىنى قوغداشنى، ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداشنى تەكىتلىشى كېرەك. بۇنىڭ ئۈچۈن، يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنى ئاڭلىق ھالدا ياخشى ئۆگىنىپ ۋە قوللىنىپ، ماركسىزىمنىڭ مىللەت نەزەرىيىسىنى ۋە پارتىيىنىڭ مىللىي سىياسىتىنى ياخشى ئۆگىنىپ، نەزەرىيە سەۋىيىسىنى ۋە سىياسىي ئېڭىنى ئۆستۈرۈشى لازىم. مەسىلىلەرنى چۈشىنىش، مەسىلىلەرنى تەھلىل قىلىش، مەسىلىلەرنى ھەل قىلىش داۋامىدا، باشتىن ئاخىر دىئالېكتىك ماتېرىيالىزىملىق ۋە تارىخىي ماتېرىيالىزىملىق دۇنيا قاراش ۋە مېتودولوگىيىدە چىڭ تۇرۇپ، ھەر ۋاقىت دۆلەتنىڭ بىرلىكىنى، مىللەتلەرنىڭ ئىتتىپاقلىقىنى، جەمئىيەتنىڭ مۇقىملىقىنى قوغداشتەك سىياسىي يۈكسەكلىكتە تۇرۇپ، ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىدىكى تۈرلۈك خىزمەتلەرنى پۇختىلىق بىلەن ياخشى ئىشلىشى لازىم.

ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىدىكى/كادىرلار سىياسەتنى تەكىتلەشتە، تۈرلۈك چارە-تەدبىرلەر بىلەن كۈچتى مەركەزلەشتۈرۈپ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى يۈكسەلدۈرۈشى كېرەك. ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي تەرەققىياتى دۆلەت مۇداپىئەسىنى مۇستەھكەملەش، چېگرا رايونلارنى تىنچلاندۇرۇش،

ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداشنىڭ ئاساسى. يولداش دېڭ شياۋپىڭ بۇرۇنلا مۇنداق دەپ كۆرسەتكەنىدى: ئاز سانلىق مىللەت رايونىغا نەزەر سالغاندا، ئاساسلىقى شۇ رايوننىڭ تەرەققىي قىلىش-قىلالماسلىقىغا قاراش كېرەك؛ بىزنىڭ ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ تەرەققىياتىغا ياردەم بېرىش سىياسىتىمىز قەتئىي ئۆزگەرمەيدۇ؛ مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيىنى يۈرگۈزۈشتە ئىقتىساد ياخشىلانمىسا، ئۇ قۇرۇق ئاپتونومىيە بولۇپ قالىدۇ؛ بىزنىڭ ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىغا قاراتقان سىياسىتىمىز بۇ رايونلارنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنى مەقسەت قىلىدۇ. يولداش دېڭ شياۋپىڭ يەنە چوڭقۇر مەنلىك ۋە سەمىمىي سۆزلەر بىلەن پۈتۈن پارتىيىنى "پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، ئۆزىمىزنى تەرەققىي قىلدۇرۇشىمىز، مۇھىمى ئىقتىسادنى تەرەققىي قىلدۇرۇشىمىز لازىم؛ ھازىر ئەتراپىمىزدىكى بەزى دۆلەت ۋە رايونلارنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتى بىزنىڭكىدىن تېز بولۇۋاتىدۇ، ئەگەر بىز تەرەققىي قىلمىساق ياكى تەرەققىياتىمىز بەك ئاستا بولسا، پۇقرالىرىمىز بىر سېلىشتۇرسا مەسىلە كېلىپ چىقىدۇ" دەپ ئاگاھلاندۇردى. بىز يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ بۇ مۇپەسسەل بايانلىرىنى ئۆگىنىش ئارقىلىق شۇنى چوڭقۇر ھېس قىلدۇقكى، پەقەت ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى يەنىمۇ تەرەققىي قىلدۇرۇپ ۋە ئازاد قىلىپ، ئىقتىسادىي كۈچىمىزنى ئاشۇرۇپ، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ماددىي ۋە مەنىۋى تۇرمۇشىنى يۇقىرى كۆتۈرگەندىلا، ئاندىن سوتسىيالىستىك تۈزۈمنىڭ ئەۋزەللىكىنى ۋە پارتىيىنىڭ مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيە تۈزۈمىنىڭ توغرىلىقىنى مۇستەھكەم قايىل قىلارلىق پاكىتلار بىلەن ئىسپاتلىغىلى، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ كومپارتىيە ۋە سوتسىيالىستىك تۈزۈمگە بولغان ئىنتىلىش كۈچى ۋە ئويۇشۇش كۈچىنى ئاشۇرغىلى بولىدۇ. شۇڭا، ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىدىكى ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇپ، ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ تەرەققىياتى ۋە گۈللىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئىقتىسادىي ۋەزىپە بولۇپلا قالماستىن، بەلكى زور سىياسىي ۋەزىپىدۇر.

ماركسىزم، مىللەتلەر مەسىلىسى ئىجتىمائىي ئومۇمىي مەسىلىنىڭ بىر قىسمى، دەپ قارايدۇ. مىللەتلەر مەسىلىسىنى پۈتكۈل ئىجتىمائىي مەسىلىنى ھەل قىلىش داۋامىدا قەدەممۇقەدەم ھەل قىلىشقا توغرا كېلىدۇ. ھازىرقى باسقۇچتا، مەملىكىتىمىزدىكى مىللەتلەر مەسىلىسى مەركەزلىك ھالدا ئاز سانلىق مىللەتلەر ۋە ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنى تېزلىتىشنى جىددىي تەلەپ قىلىشى چەھەتتە ئىپادىلەنمەكتە. شۇنى كۆرۈش لازىمكى، ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشك ئېچىۋېتىلگەندىن بۇيان، ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي تەرەققىياتىدا پۈتۈن دۇنيا كۆز تىككۈدەك زور تەرەققىيات بارلىققا كەلدى. لېكىن تەبىئىي، تارىخىي ۋە مەدەنىي چەھەتلەردىكى تۈرلۈك سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن، ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي تەرەققىياتى يېڭىز بويىدىكى تەرەققىي تاپقان رايونلارنىڭ تەرەققىيات سەۋىيىسى بىلەن ھەتتا پۈتۈن مەملىكەتنىڭ ئوتتۇراھال تەرەققىيات سەۋىيىسى بىلەن بولغان پەرقى چوڭىيىۋاتىدۇ، بۇ پەرق ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىدىكى ھەر مىللەت كادىرلىرى

ۋە ئاممىسىنىڭ تەرەققىياتىنى تېزلىتىشنى تەلەپ قىلىشتەك كۈچلۈك ئارزۇسىغا زىت كېلىدىغان گەۋدىلىك مەسىلە بولۇپ قېلىپ، ئۆتكۈر ھالدا بىزنىڭ ئالدىمىزغا قويۇلدى. بۇ ھال بىزنىڭ دەۋرگە خاس تەخىرىسزلىك تۇيغۇسى ۋە تارىخىي مەسئۇلىيەت تۇيغۇسىنى تۇرغۇزۇپ، ئۆز كۈچىمىزگە تايىنىپ ئىش كۆرۈش روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، ھەر مىللەت كادىرلىرى ۋە ئاممىسىنى ئىتتىپاقلاشتۇرۇپ ۋە ئۇلارنى يېتەكلەپ، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشتىن ئىبارەت بۇ مەركەزنى تەۋرەنمەي چىڭ تۇتۇپ، تۈرلۈك چارە-تەدبىرلەر بىلەن تەرەققىياتىنى تېزلىتىپ، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئورتاق بېيىشى ۋە گۈللىنىشىنى تىرىشىپ ئىشقا ئاشۇرۇشىمىزنى تەلەپ قىلدۇ.

پۈتۈن مەملىكىتىمىز ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنىڭ ئومۇمىي ئەھۋالىدىن قارىغاندا، ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ ئادىمى ئاز، يېرى كۆپ، يەر ئۈستى، يەر ئاستى بايلىقى ئىنتايىن مول بولۇپ، تەرەققىياتىدا غايەت زور يوشۇرۇن كۈچى بار. ئىچكى موڭغۇل ئاپتونوم رايونىنى مىسالغا ئالساق، ئۇنىڭ ئومۇمىي يەر كۆلىمى 1 مىليون 183 مىڭ كۋادرات كىلومېتىر بولۇپ، پۈتۈن مەملىكەت ئومۇمىي يەر كۆلىمىنىڭ سەككىزدىن بىرىنى ئىگىلەيدۇ؛ نوپۇسى 22 مىليون بولۇپ، پۈتۈن مەملىكەت ئاھالىسى ئومۇمىي سانىنىڭ پەقەت ئاتمىشتىن بىرنىلا ئىگىلەيدۇ؛ ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ كان مەھسۇلاتلىرى زاپىسىنىڭ ساقلىنىش قىممىتى (نېفىت، تەبىئىي گازنى ئۆز ئىچىگە ئالمايدۇ) 13 تىرليون يۈەنگە يېتىپ، پۈتۈن مەملىكەتتىكى 30 ئۆلكە، شەھەر ۋە ئاپتونوم رايون ئىچىدە ئۈچىنچى ئورۇندا تۇرىدۇ. شۇڭا يولداش دېڭ شياۋپىڭ: "ئىچكى موڭغۇل ئاپتونوم رايونىنىڭ بايلىقلىرى كەڭ، نوپۇسىمۇ كۆپ ئەمەس، بۇنىڭدىن كېيىن تەرەققىي قىلىپ ئالدىنقى قاتارغا ئۆتۈشى ئېھتىمالغا ناھايىتى يېقىن" دېگەندى. ئاپتونوم رايونىمىزدا بايلىق مەنبەسى ناھايىتى مول، يەنە كېلىپ ئاپتونوم رايونىمىز بوخەي دېڭىزى بويى ئىقتىسادىي رايوندا بولۇپ، شەرقىي شىمال ئىقتىسادىي رايونى، شىمالىي جۇڭگو ئىقتىسادىي رايونى، غەربىي شىمال ئىقتىسادىي رايونى بىلەن تۇتىشىدۇ، شەرقىي جۇڭگو ئىقتىسادىي رايونى بىلەن يېقىن، ئۇ كەڭ تەرەققىيات ئىستىقبالىغا ئىگە بولۇپ، دۆلەت نۇقتىلىق تەرەققىي قىلدۇرىدىغان رايون ھېسابلىنىدۇ، ئۇنىڭ پۈتكۈل دۆلەتنىڭ ئومۇمىي ئىقتىسادىدە كى ئورنى بارغانسېرى كۆرۈنەرلىك بولماقتا، بەزى كەسىپلىرى دۆلەتنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىدا خېلىلا مۇھىم ئورۇن تۇتىدۇ. ھازىر دۆلەت ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرى بىلەن تەرەققىي تاپقان رايونلارنىڭ تەرەققىياتىدىكى پەرقنىڭ چوڭىيىپ كېتىش مەسىلىسىنى ھەل قىلىشقا ئىنتايىن ئەھمىيەت بېرىۋاتىدۇ، پارتىيىنىڭ 14-نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 5-ئومۇمىي يىغىنىدا بۇنىڭغا قارىتا ئېنىق سىياسەت تەدبىرلىرى ئوتتۇرىغا قويۇلدى. پەقەت بىز پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ئېچىۋېتىشنى كېڭەيتىپ، ئاكتىپلىق، تەشەببۇسكارلىق بىلەن ئۆزىمىزنى خەلقئارا بازار بىلەن ئىچكى بازاردىن ئىبارەت ئىككى بازارغا قويدىغانلا بولساق، تەرەققىياتىنى تېزلىتىشىمىز تامامەن مۇمكىن. ئىچكى موڭغۇل ئاپتونوم

باشتىن ئاخىر ئېغىشماي ماددىي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى تۇتۇش بىلەن بىر ۋاقىتتا، سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى، ئىدىيە ئەخلاق ۋە مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئوبدان تۇتۇپ، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئومۇمىي ساپاسىنى ئۆستۈرۈپ، پارتىيە 14-نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 5-ئومۇمىي يىغىنىدا ئوتتۇرىغا قويۇلغان ماددىي مەدەنىيەت بىلەن مەنىۋى مەدەنىيەتنى بىرلەشتۈرۈشتىن ئىبارەت كۈرەش نىشانىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشتىن ئىبارەت بولۇشى لازىم.

ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي تەرەققىياتى نىسبەتەن ئارقىدا، ھەرخىل تەبىئىي ئاپەتلىرى كۆپرەك، مالىيەدە قىيىنچىلىق بار بولغانلىقتىن، تۈرلۈك ئىشلارنى يولغا قويۇش تەسكە توختايدۇ، بۇنداق ئەھۋالدا، بىزنىڭ "ئىككى قولدا تۇتۇش، ئىككىلا قول قاتتىق بولۇش" فاكىجىنى مەھكەم ئىگەللەپ، "بىر قول قاتتىق، بىر قول يۇمشاق" بولۇپ قالدۇغان ئەھۋالنىڭ كېلىپ چىقىشىدىن ساقلىنىشىمىز تېخىمۇ زۆرۈر. ئەمەلىيەتتىن قارىغاندا، روھىي جەھەتتە چۈشكۈن بولۇش، ئەخلاق سەۋىيىسى يۇقىرى بولماسلىق، مەدەنىيەت توختاپ قېلىش، كىشىلەرنىڭ ساپاسى يۇقىرى كۆتۈرۈلمەسلىك بىر قاتار ئېغىر ئىجتىمائىي مەسىلىلەرنى كەلتۈرۈپلا قالماستىن، بەلكى ئۇ ئاخىرقى ھېسابتا ئىقتىسادىي تەرەققىياتنىڭ ئېغىر توسالغۇسى بولۇپ قالىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، بىز ھەم ھەرقايسى مىللەتلەرنىڭ ئېسىل ئەنئەنىلىرىنى جارى قىلدۇرۇپ، ئېسىل مەدەنىيەت مىراسلىرىغا ۋارىسلىق قىلىشىمىز، ھەم ئۇلارنىڭ گۈللىنىشىگە ۋە تەرەققىياتىغا پايدىلىنىشىمىز بولغان بىر قىسىم كونا ئىدىيە، كونا قاراشلارنى چۆرۈپ تاشلاپ، زور كۈچ سەرپ قىلىپ ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ ئىدىيە، ئەخلاق، مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، پەن-تېخنىكا، مائارىپ ۋە مەدەنىيەت ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى تېزلىتىپ، غايىلىك، ئەخلاقلىق، مەدەنىيەتلىك ۋە ئىنتىزام-چان يېڭى كىشىلەرنى تەربىيەلەش، ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى ھەقىقىي تۈردە پەن-تېخنىكا تەرەققىياتىغا تەڭ ۋە ئەمگەكچىلەر ساپاسىنىڭ ئۆسۈشىگە تايىنىدىغان يولغا سېلىشىمىز لازىم.

ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىدىكى كادىرلار سىياسەتنى تەكىتلەشتە، ئەمەلىي خىزمەتتە ئومۇمىيلىقنى تەكىتلەش، ئىتتىپاقلىقنى تەكىتلەش، تۆھپە يارىتىشنى تەكىتلەش روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، تۆۋەندىكى مۇناسىۋەتلەرنى توغرا بىر تەرەپ قىلىشى كېرەك.

بىرىنچىدىن، قىسمەنلىك بىلەن ئومۇمىيلىقنىڭ مەنپەئەت مۇناسىۋىتى. ماركسىزمنىڭ دىئالېكتىك ماتېرىيالىزىملىق ۋە تارىخىي ماتېرىيالىزىملىق نۇقتىئىنەزىرى ئارقىلىق تۈرلۈك مۇرەككەپ شەيئىلەرنى تەھلىل قىلىپ، نېمىنىڭ قىسمەنلىكىنى، نېمىنىڭ ئومۇمىيلىقلىقنى ئېنىق ئايرىۋېلىش لازىم. ھەرقانداق ئەھۋال ئاستىدا، قىسمەنلىكنى ئومۇمىيلىققا بويسۇندۇرۇش، ھەرقانداق ئەھۋال ئاستىدا، مەركەزنىڭ مۇتلەق ئۈلۈكىنى قوغداپ، مەركەزنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىغا نىسبەتەن ماركىزولۇق تەكشۈش-تىزگىنلەش ئېلىپ بېرىشىنى قوللاش لازىم. بۇ ھەم سىياسىي ئىنتىزامنىڭ تەلىپى، ھەم دۆلەت ئىقتىسادىنىڭ ئىزچىل، ماس قەدەمدە،

ساغلام تەرەققىي قىلىشىغا كاپالەتلىك قىلىشنىڭ تەلىپى، تېخىمۇ مۇھىمى، ئۇ ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى تېزلىتىشىمىزنىڭ ئويىڭىنى تەلپىدۇر. قىسمەنلىك ئومۇمىيلىققا بويىسۇنۇشى شەرت، دۆلەتكە نىسبەتەن ئېيتقاندىمۇ شۇنداق، مەلۇم بىر رايونغا نىسبەتەن ئېيتقاندىمۇ شۇنداق. دۆلەتنىڭ ئومۇمىيلىقىدىن قارىغاندا، پەقەت ماكرولۇق تەكشۈش-تىزگىنلەش ھوقۇقىنى مەركەزگە مەركەزلەشتۈرۈپ، مەركەزنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتقا نىسبەتەن ئۈنۈملۈك ماكرولۇق تەكشۈش-تىزگىنلەش ئېلىپ بېرىشىغا كاپالەتلىك قىلغاندىلا، ئاندىن تەرەققىي تاپمىغان رايونلارنىڭ ئەۋزەللىكىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، پۈتۈن مەملىكەتتىكى ھەرقايسى جايلارنىڭ ئەۋزەللىكىنىڭ بىر-بىرىنى تولۇقلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، رايونلار ئارىسىدىكى پەرقنى قەدەممۇ قەدەم كىچىكلەتكىلى بولىدۇ. بىز شۇنى كۆرۈشىمىز كېرەككى، مەركەز سىياسەت تۈزگەندە رايونلارنىڭ ئالاھىدىلىكى ۋە مەنپەئىتىنى تولۇق ئېتىبارغا ئېلىپ، ئوتتۇرا ۋە غەربىي رايونلارغا بولۇپمۇ ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىغا رايون بويىچە ئېتىبار بېرىش، كەسىپ بويىچە ئېتىبار بېرىش ۋە مەبلەغ بويىچە ئېتىبار بېرىش سىياسىتىنى يۈرگۈزۈپ، شەرقىي رايونلار بىلەن ئوتتۇرا ۋە غەربىي رايونلارنى ماسلاشتۇرۇشنى ئوتتۇرىغا قويدى، بۇ سىياسەت ۋە تەدبىرلەرنىڭ يولغا قويۇلۇشى دۆلەت تەرەققىيات ئومۇمىيلىقىنىڭ ئېھتىياجى، تېخىمۇ مۇھىمى ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىمىزنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى تېزلىتىشكە تېپىلغۇسىز پۇرسەت يارىتىپ بەردى. بىز چوقۇم بۇ ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىدىن ئوبدان پايدىلىنىپ، تولۇق پايدىلىنىپ، قېرىنداش ئۆلكە، ئاپتونوم رايونلارنىڭ سىستېما بويىچە بېرىدىغان ياردىمىنى پائال تۈردە جەلپ قىلىپ ۋە قوبۇل قىلىپ، دۆلەتنىڭ ئېتىبار بېرىش سىياسىتىنى، قېرىنداش ئۆلكە، ئاپتونوم رايونلارنىڭ ياردىمى ۋە ھەمكارلىقىنى ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىمىزنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى كۈچەيتىش-تىكى كۈچلۈك ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچكە ئايلاندۇرۇشىمىز لازىم. نۆۋەتتە، بىز دۆلەتنىڭ ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى مۇۋاپىق ئورۇنلاشتۇرۇش، بايلىق جەھەتتىكى ئۈستۈنلۈكىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش ۋە ئۈنىڭدىن ئۈنۈملۈك پايدىلىنىش داۋامىدا ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنى ئېچىشنى ئاكتىپلىق بىلەن قارشى ئېلىپ ۋە قوللاپ، دۆلەت ئاپتونوم رايونىمىزدا ئېلىپ بېرىشنى بېكىتكەن قۇرۇلۇش تۈرلىرى ئۈستىدىكى مۇمكىنچە-لىك تەتقىقاتى، چارلاش ۋە ئالدىن تەييارلىق كۆرۈش قاتارلىق قوشۇمچە خىزمەتلەرنى تېرىشىپ ياخشى ئىشلىشىمىز لازىم. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، ئېچىۋېتىش ئارقىلىق ئېچىشنى يېتەكلەش ستراتېگىيىسىنى پائال يۈرگۈزۈپ، ئىچكى جەھەتتىن كىرگۈزۈش بىلەن تاشقى جەھەتتىن بىرلىشىش ئىشلىرىنى ياخشى ئېلىپ بېرىپ، ئۆزىمىز بىلەن شەرقىي جەنۇبىي دېڭىز بويى رايونلىرىمىزنىڭ ئۈستۈنلۈكىنىڭ بىر-بىرىنى تولۇقلىشىنى كۈچەيتىپ، دۆلەت ۋە قېرىنداش ئۆلكە، ئاپتونوم رايونلارنىڭ قۇرۇلۇشىغا ئېنىرگىيە، خام ئەشيا-ماتېرىيال قاتارلىق جەھەتلەردىن زۆرۈر ياردەم بېرىش جەريانىدا، ئۆزىمىزنىڭ ئېچىش قۇرۇلۇشىنى ۋە ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي تەرەققىيات قەدىمىنى تېزلىتىشىمىز لازىم.

ئىككىنچىدىن، ئىتتىپاقلىق، مۇقىملىق بىلەن تەرەققىياتنى تېزلىتىشنىڭ مۇناسىۋىتى. مىللەتلەر ئىتتىپاق-لىقى — سىياسىي مۇقىملىقنىڭ مۇھىم شەرتى، سىياسىي مۇقىملىق ئىقتىسادىي تەرەققىياتنىڭ ئىشەنچلىك كاپالىتى. بىز مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىپ، جەمئىيەتنىڭ مۇقىملىقىنى قوغداپ، چېگرا رايونىنىڭ ئۇزاققىچە تىنچ بولۇشىنى ئىشقا ئاشۇرۇشنى ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ خىزمىتىدىكى ھەممىدىن مۇھىم چوڭ ئىش قاتارىدا تۇتۇشىمىز كېرەك. بىز سوتسىيالىزم ۋە ۋەتەنپەرۋەرلىك، بايرىقى ئاستىدا، بەرپا قىلغان مىللەتلەر ئارا باراۋەرلىك، ئىتتىپاقلىق، ئۆزئارا ياردەملىشىش، ئۆزئارا بېقىنىش ئاساسىدىكى يېڭىچە مۇناسىۋەت مىللەتلەرنىڭ ئورتاق گۈللەپ ياشىشىنىڭ كاپالىتى. يولداش ماۋ زېدۇڭ بۇرۇنلا مۇنداق دەپ كۆرسەتكەندى: "مەملىكەتنىڭ بىرلىكى، خەلقنىڭ ئىتتىپاقلىقى، مەملىكەت ئىچىدىكى مىللەتلەرنىڭ ئىتتىپاق-لىقى — ئىشىمىزنىڭ جەزمەن غەلبە قازىنىدىغانلىقىنىڭ تۈپ كاپالىتى." ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىدا خىزمەت قىلىۋاتقان كادىرلار ئالدى بىلەن مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنىڭ باشلامچىسى بولۇشى، پارتىيىۋىلىكىنى، ئىنتىزامىنى، پىرىنسىپىنى، ئومۇمىيلىقىنى، بىردەكلىكىنى تەكىتلىشى لازىم. پارتىيىدە مىللەت ئايرىلمايدۇ، سىز قايسى مىللەتتىن بولۇشىڭىزدىن قەتئىينەزەر، ھەرگىزمۇ ئۆز مىللىتىڭىزنىڭ پارتىيىدىكى ۋەكىلى بولماستىن، ئىشچىلار سىنىپىنىڭ كوممۇنىستىك ئاڭغا ئىگە ئىلغارلىرىدىن بولۇشىڭىز كېرەك. بىز ۋەتەننى قۇدرەت ئاپقۇزۇش ئۈچۈن كۈرەش قىلىمىز، بۇ — ھەر مىللەت خەلقىنىڭ تۈپ مەنپەئىتى. بىز مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى باشتىن ئاخىر جەمئىيەتنى مۇقىملاشتۇرۇش، ئىقتىسادىي تەرەققىياتنى تېزلىتىش ۋە ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداشتىكى ھەممىدىن مۇھىم مەسىلە قاتارىدا كۆرۈشىمىز لازىم. پارتىيىنىڭ مىللەت نەزەرىيىسى ۋە مىللەتلەر سىياسىتىگە دائىر تەربىيىنى تېخىمۇ ئاڭلىق ھالدا داۋاملىق چوڭقۇر قانات يايدۇرۇپ، ھەر مىللەت كادىرلىرى ۋە ئاممىسىنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى قوغداشتىكى ئاڭلىقلىقىنى ئۆستۈرۈپ، ماركسىزىملىق مىللەت قارىشىنى تۇرغۇزۇپ، ھەق-ناھەقنى ئايرىش ئىقتىدارىنى ئاشۇرۇپ، دۈشمەن كۈچلەرنىڭ مىللىي بۆلگۈنچىلىك ھەرىكەتلىرىنى ئېلىپ بېرىش سورۇنىنى ئەڭ زور چەكتە تارايىتىشىمىز، خەلق ئاممىسىغا ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى قوغداش پۈتكۈل جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ ئالىي مەنپەئىتى ئىكەنلىكىنى تېخىمۇ چوڭقۇر تونۇتۇشىمىز لازىم. خاراكتېرى ئوخشاش بولمىغان ئىككى خىل زىددىيەتنى توغرا تونۇشىمىز، قاتتىق پەرقلەندۈرۈشىمىز ۋە توغرا بىر تەرەپ قىلىشىمىز، غەربتىكى دۈشمەن كۈچلەرگە ماسلىشىپ مىللىي بۆلگۈنچىلىك بىلەن، شۇغۇللانغان، ۋەتەننىڭ بىرلىكىگە بۇزغۇنچىلىق قىلغان ئۇنسۇرلارغا قەتئىي رەزىيە بېرىشىمىز كېرەك. ئەمما مىللەتلەر مەسىلىسىگە قارىتا ئۇنداق ياكى بۇنداق ئوخشاش بولمىغان قاراشتا بولغانلارنى ھەرگىزمۇ مىللىي بۆلگۈنچىلىك بىلەن شۇغۇللاندى دېيىشكە بولمايدۇ. رېئال تۇرمۇشتا ساقلانغان تۈرلۈك مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا، مۇۋاپىق ھەل قىلىپ، پاسسىپ ئامىللارنى، ئاكتىپ ئامىلغا ئايلاندۇرۇپ، ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ ئىتتىپاقلىق، تەرەققىيات ئىشلىرى ئۈچۈن ياخشى ئىجتىمائىي مۇھىت يارىتىش.

ئۆزگەرتىپ، كۆك فەنسىپ، لى گوئەن، لى رۇگاڭ قاتارلىق يولداشلارنى ئۈلگە قىلىپ، قەلبىمىزگە ھەر ۋاقىت خەلق ئاممىسىنى بۈكۈشمىز، ھەر ۋاقىت خەلق ئاممىسىنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن كۈرەش قىلىشتىن ئىبارەت ئەڭ بۈيۈك سىياسەتنى بۈكۈشمىز لازىم. دائىم ئاساسىي قاتلامغا بېرىپ، ئامما ئارىسىغا بېرىپ، ئەڭ جاپالىق، ئەڭ قىيىن جايلارغا بېرىپ، ئاممىنىڭ دەرت-ئەھۋالىنى چۈشىنىشىمىز، ئاممىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ۋە تۇرمۇش ئىشلىرىغا كۆڭۈل بۆلۈشىمىز، ئاممىنىڭ ئەھۋالىنى، تۆۋەننىڭ ئەھۋالىنى، ئەمەلىي ئەھۋالنى تەكشۈرۈپ ئىگەللەپ، ئامما ئۈچۈن "چاڭقىغاندا سۇ بېرىپتۇ" دېگەندەك ئەمەلىي ۋە ياخشى ئىشلارنى كۆپرەك قىلىشىمىز، تۈرلۈك ئامال-چارىلەر بىلەن ئۇلارنى قىيىنچىلىقتىن خالاس قىلىشىمىز لازىم. مۇشۇنداق قىلغاندا بىز مىليونلىغان ھەر مىللەت خەلق ئاممىسىنى يېتەكلەپ، جاپا-مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىپ، يول ئېچىپ يېڭىلىق يارىتىپ، نامرات، قالاق قىياپەتنى تېزدىن ئۆزگەرتىپ، چېگرا رايونىنىڭ گۈللىشى ۋە مۇقىملىقى ئۈچۈن، دۆلەتنىڭ ئۇزاققىچە تىنچ-ئامان بولۇشى ئۈچۈن تېخىمۇ زور تۆھپە قوشالايمىز.

(ماقالىنىڭ ئاپتورى: جۇڭگو كومپارتىيىسى ئىچكى موڭغۇل ئاپتونوم رايون-
ملۇق كومىتېتىنىڭ شۇجىسى)

تەرجىمە قىلغۇچى: ئادالەت مۇھەممەت
مەسئۇل مۇھەررىر: ئەركىنجان